

Suunnittelu- ja laskentaosasto

8.12.1993

Työeläkelaitoksille

VASTUUNJAKOPERUSTEET

Sosiaali- ja terveysministeriö on 2.12.1993 vahvis-
tanut liitteenä olevat vastuunjakoperusteet.

Vastuunjakoperusteiden työkyvyttömyys- ja työttö-
myyseläkkeiden rahastoitujen osien määräytymistä on
muutettu 1.1.1994 voimaantulevien lainmuutosten joh-
dosta. Muutokset liittyvät ns. 63-vuoden säännön
poistumiseen ja yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myön-
netyn työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättämiseen.

Lisäksi perusteissa on huomioitu perhe-eläkkeiden
rahoitukseen vuoden 1994 alusta tuleva muutos, jonka
mukaan perhe-eläkkeiden rahastoinnista luovutaan ja
ne siirretään eläkelaitosten yhteisesti vastattavik-
si. Näin ollen perhe-eläkkeet kuuluvat kokonaan
osaan E^b 1.1.1994 alkaen.

Vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien selvittelysuu-
reen E^c laskentaa on myös muutettu.

Näitä perusteita sovelletaan ensimmäisen kerran vuo-
delta 1994 toimitettavaan vastuunjakoon sekä määrät-
täessä vastuunjaon ennakoja vuodelle 1994. Ennen
1.7.1994 myönnettäviin ja ajalta ennen 1.1.1994 suo-
ritettaviin perhe-eläkkeisiin sovelletaan aikaisem-
min voimassa olleita perusteita.

Perusteiden kaavaa (I 2) sovellettaessa käytetään
kertoimelle y_{1994} arvoa 0,202.

ELÄKETURVAKESKUS

Markku Hänninen

Martti Hännikäinen

LIITE

Vastuunjakoperusteet

VASTUUNJAKOPERUSTEET (TEA 16 §, TEL 12 a §, YEA 17 a §, MEL 3 a §)

Perusteiden soveltamisalue

Näitä perusteita soveltaen selvitetään työntekijäin eläkelain (TEL), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL), eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (TaEL), merimieseläkelain (MEL), yrittäjien eläkelain (YEL) ja maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten keskinäisen vastuun jakautuminen vuonna v maksetuista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista.

Vastuunjakoperusteiden osa I

Perusteiden osaa I soveltaen selvitetään vastuun jakautuminen eläkelaitosten kesken vuonna v maksetuista TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n ja MYEL:n mukaisista eläkkeistä sekä kuntoutusrahoista ja hyvitetään TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille sekä kunnalliselle eläkelaitokselle TEL 12 a §:ssä tarkoitettu työttömyyskassojen keskuskassan vakuutusmaksu vuodelta v. Samoin perusteiden osaa I soveltaen selvitetään vastuu YEL 11 §:n 1 momentin mukaisista eläkkeistä siltä osin kuin ne ovat muun kuin eläkettä maksavan eläkelaitoksen vastuulla.

Vastuunjakoperusteiden osa II

Perusteiden osaa II soveltaen selvitetään vastuun jakautuminen eläkelaitosten kesken vuonna v maksetuista YEL:n mukaisista eläkkeistä ja muista etuuksista, joista YEL:n mukaista toimintaa harjoittavat eläkelaitokset ovat yhteisesti vastuussa. Samoin perusteiden osaa II soveltaen hyvitetään eläkelaitoksille YEL 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu valtion osuus vuodelta v.

VASTUUNJAKOPERUSTEIDEN OSA I

- I 1. Korkeus Perusteiden osan I mukaisille suorituksille laske-
taan jatkuvaa korkoa. Korkokantana käytetään sosi-
aali- ja terveysministeriön eläkevakuutusyhtiöille
vahvistamien TEL:n mukaisen perusvakuutuksen eri-
tyisperusteiden (vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuu-
tuksen laskuperusteet) mukaista laskuperustekorkoa
(b1).
- I 2. MEL:n mukaisten eläkkeiden ja kuntoutusrahojen huomioonottaminen
vastuunjaossa

MEL:n mukaiset eläkkeet jaetaan laskennallisesti
MEL 3 a §:n 4 momentin mukaiseen TEL:n vähimmäis-
eläketurvaa vastaavaan osaan ja sen ylittävään,
MEL 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuun osaan. TEL:n
vähimmäiseläketurvaa vastaava MEL:n mukaisen eläk-
keen osa, jota seuraavassa kutsutaan MEL-eläkkeen
vastuunjako-osaksi, on määritelty sosiaali- ja ter-
veysministeriön antamissa perusteissa MEL 3 a §:n 2
ja 3 momentin mukaista vastuunjako varten (meri-
mieseläkekassan tasausperuste).

Määrättäessä vastuun jakautuminen eläkelaitosten
kesken MEL:n mukaisista eläkkeistä otetaan huomioon
niiden vastuunjako-osat. MEL:n mukaiset kuntoutus-
rahat otetaan kuitenkin huomioon kokonaan. Lisäksi
vastuunjaon yhteydessä selvitetään ne MEL-eläkkei-
den vastuunjako-osan ylittävät osat, jotka jokin
muu eläkelaitos kuin merimieseläkekassa on maksa-
nut.

Hetkellä 1.1.1991 jatkuvien MEL:n mukaisten eläk-
keiden osalta otetaan vastuunjakoperusteiden kohtaa
I 3.2. sovellettaessa huomioon seuraavat poikkeus-
säännökset:

- Jos eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio MEL:n mukaan mutta ei TEL:n, LEL:n eikä TaEL:n mukaan, otetaan eläkkeen rahastoitua osaa määriteltäessä huomioon vain MEL:n alaiset työsuhteet.
- Jos eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio TEL:n, LEL:n tai TaEL:n mukaan mutta ei MEL:n mukaan, eläkkeen rahastoitua osaa määriteltäessä ei oteta huomioon MEL:n alaisia työsuhteita.

I 3. Hyvitettävät eläkkeet ja hyvitys

Hyvitettävät, vuonna v maksetut eläkkeet ja kuntoutusrahat jaetaan seuraavassa viiteen osaan E_v^a , E_v^b , E_v^d , E_v^c ja E_v^m .

Osa E_v^a vastaa sosiaali- ja terveysministeriön antaman vastuunjakopäätöksen (1237/91) 1 §:n 1 momentin kohdassa 1 tarkoitettuja eläkkeitä. Osaan E_v^a luetaan myös kohdassa I 3.1.2. määriteltä saattava eläketurvakeskukselta.

Osa E_v^b vastaa edellä mainitun vastuunjakopäätöksen 1 §:n 1 momentin kohdassa 2 tarkoitettuja eläkkeitä ja kuntoutusrahoja.

Osaan E_v^d luetaan ne eläkelaitoksen maksamat eläkkeet, jotka peritään eläketurvakeskuksen välityksellä siltä eläkelaitokselta, joka näistä eläkkeistä on vastuussa. Osaan E_v^d ei kuitenkaan lueta TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n eikä MEL:n mukaisien vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia. Osaan E_v^d ei myöskään lueta MEL-eläkkeiden vastuunjako-osan ylittäviä osia. Vanhuuseläkkeiden rahastoitujen

osien selvittely, siltä osin kuin ne ovat muun kuin eläkettä maksavan eläkelaitoksen vastuulla, tapahtuu kohdassa I 3.4. määritellyn suureen E_v avulla.

Osaan E_v^m luetaan ne muiden kuin merimieseläkekassan maksamat MEL-eläkkeiden vastuunjako-osan ylittävät osat, jotka eläkelaitos perii eläketurvakeskuksen välityksellä merimieseläkekassalta.

TEL:n peruseläketurvalla tarkoitetaan näissä perusteissa lain vähimmäisedut käsittävää eläketurvaa, jossa kuitenkin eläkeikä voi olla alempi kuin 65 vuotta ja perhe-eläkkeen saamisen ehdot lain vähimmäisvaatimuksia auliimmat.

Näitä perusteita sovellettaessa pidetään eläkkeinä myös eläkkeensaajille TEL 4 b §:n 4 momentin ja 19 b §:n 4 momentin, LEL 1 §:n, TaEL 11 §:n, MEL 22 §:n 3 momentin ja 28 a §:n 3 momentin, YEL 17 §:n tai MYEL 19 §:n perusteella maksettuja kertasuorituksia sekä valtiolle LEL 5 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on 16.12.1966 annetussa laissa (640/66), perusteella maksettuja pääoma-arvosuorituksia. Mainituista suorituksista määrätään hyvitetäviin eläkkeisiin luettava osa liitteessä esitettävällä tavalla.

I 3.1. Osa E_v^a

Osaan E_v^a kuuluu vain TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvia kohdassa I 3.1.1. määriteltyjä vanhuuseläkkeitä sekä kohdassa I 3.1.2. määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

I 3.1.1. Vanhuuseläke

TEL:n peruseläketurvan, LEL:n ja TaEL:n mukainen vanhuuseläke samoin kuin MEL:n mukaisen vanhuuseläkkeen vastuunjako-osa kuuluu osaan E_v^a

- kokonaan, jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1.7.1912 ja

- siltä osin kuin se ylittää laskuperusteiden mukaisen rahastoidun eläkkeen, jos eläkkeensaaja on syntynyt 1.7.1912 tai myöhemmin.

I 3.1.2. Osaan E_v^a sisällytettävä saatava eläketurvakeskukselta

Osaan E_v^a kuuluu seuraavan kaavan mukainen määrä

$$(1 + (b1))^{0,5} \bar{V}_{v-1}^T,$$

missä suure $\bar{V}_{v-1}^T$ määrätään niille eläkelaitoksille, joilla kohdassa I 4.2. määritelty suure $\bar{V}_{v-1}^T = 0$.

Vakuutusyhtiöillä suure $\bar{V}_{v-1}^T$ on vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteiden kohdassa 6.2.1.5 määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Eläkekassoilla suure $\bar{V}_{v-1}^T$ on sosiaali- ja terveysministeriön antamissa TEL 12 §:n mukaista tasausta koskevissa perusteissa (eläkekassojen tasausperuste) määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Eläkesäätiöillä suure $\bar{V}_{v-1}^T$ on sosiaali- ja terveysministeriön antamissa TEL:n mukaisia vakuutusteknisiä laskelmia koskevissa määräyksissä (säätiöperuste) määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Työeläkekassalla suure $\bar{V}_{v-1}^T$ on sosiaali- ja terveysministeriön antamissa työeläkekassan vuosimaksun, vuosimaksun tasaoson ja tasausosista muodostuneen rahaston laskemista koskevissa perusteissa (työeläkekassan tasausperuste) määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla suure $\bar{V}_{v-1}^T$ on sosiaali- ja terveysministeriön antamissa esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan vuosimaksun, vuo-

simaksun tasausosan ja tasausosista muodostuneen rahaston laskemista koskevissa perusteissa (esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan tasausperuste) määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Merimieseläkekassalla suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on merimieseläkekassan tasausperusteessa määritelty saatava eläketurvakeskukselta.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $\bar{V}_{v,1}^T = 0$.

I 3.2. Osa E_v^b

Osaan E_v^b kuuluu vain TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvia eläkkeitä ja näiden lakien mukaisia kuntoutusrahoja.

TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaiset **työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet** kuuluvat osaan E_v^b siltä osin kuin eläke ylittää kohdissa I 3.2.1. - I 3.2.2. määriteltyyn eläkkeen rahastoidun osan. TEL:n perusturvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaiset **perhe-eläkkeet** kuuluvat kokonaan osaan E_v^b . MEL:n mukaisesta eläkkeestä otetaan tällöin huomioon vain sen vastuunjako-osa.

TEL:n peruseläketurvan ja LEL:n mukaiset **osa-aika-eläkkeet** kuuluvat kokonaan osaan E_v^b .

TEL 11 §:n mukaiset **lisäeläkkeet** ja TEL:n mukaiset **työnantajavakuutuksen eläkkeet** kuuluvat osaan E_v^b siltä osin, kuin eläke ylittää eläkelaitokselle suoritettuja vakuutusmaksuja tai laskettavaa eläkevastuuta vastaavan eläkkeen.

TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaiset **kuntoutusrahat** kuuluvat osaan E_v^b siltä osin kuin kuntoutusraha ylittää kohdassa I 3.2.3. määriteltyyn kuntoutusrahan rahastoidun osan.

I 3.2.1. Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa määräytyy kohtien a ja b mukaisesti.

- a. Ennen vuotta 1966 alkaneen sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jossa TEL:n, LEL:n tai MEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, rahastoitu osa on eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä ilman TEL 7 c §:n tai MEL 15 d §:n mukaista lapsikorotusta muunnettuna TEL 9 §:ää soveltaen (TEL-indeksillä) vastaamaan sitä myöhäisintä kalenterivuotta, jolta saatu palkka on otettu huomioon eläkettä laskettaessa.
- b. Vuonna 1966 tai myöhemmin alkaneen sellaisen työkyvyttömyyseläkkeen, jossa TEL:n, LEL:n, TaEL:n tai MEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, rahastoitu osa on eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä ilman lapsikorotusta.

Jos työkyvyttömyyseläke alkaa myöhemmin kuin työkyvyttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alusta ja eläkettä suoritetaan ensimmäisen kerran vuodelta 1982 tai myöhemmältä ajalta, rahastoitu osa on kuitenkin eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä ilman lapsikorotusta muunnettuna TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun. Työttömyyseläkkeen jatkona myönnettyissä työkyvyttömyyseläkkeissä eläketapahtuman sattumisajankohtana pidetään kui-

tenkin TEL 4 c §:n 3 momentin tai MEL 15 e §:n 3 momentin mukaista työttömäksi joutumispäivää (työttömyyseläkkeen eläketapahtuman sattumisajankohta).

Työkyvyttömyyseläkkeitä, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1980 - 31.12.1993 välisenä aikana, koskee seuraava poikkeus: Työkyvyttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa, jos TEL:n mukaan eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika ja jos eläketapahtuma on sattunut vuonna 1980 tai myöhemmin työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen eikä työntekijällä ole ennen eläketapahtuman sattumista sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta kestänyttä työsuhdetta tai, jos eläketapahtuma on sattunut vuonna 1989 tai myöhemmin, vähintään kuusi kuukautta kestänyttä työsuhdetta.

Jos eläkettä on suoritettu vain sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan ylittävältä osalta, vähentää sairausvakuutuslain mukainen päiväraha ensisijaisesti eläkkeen rahastoitua osaa.

Jos eläkettä on suoritettu vain kuntoutusrahalain mukaisen kuntoutusrahan ylittävältä osalta, vähentää kuntoutusrahalain mukainen kuntoutusraha ensisijaisesti eläkkeen rahastoitua osaa.

Jos työkyvyttömyyseläke on päättynyt ja myöhemmin myönnetään työkyvyttömyyseläke uudestaan entisin perustein, määräytyy eläkkeen rahastoitua osa alkuperäisen eläkkeen perusteella.

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus, eläkkeen rahastoitu osa ei muutu. Jos maksettava eläke on pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on eläke kokonaan rahastoitua osaa.

Jos työkyvyttömyyseläke muuttuu osaeläkkeestä täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai päinvastoin, muutetaan eläkkeen rahastoitua osaa samassa suhteessa kuin ilman lapsikorotusta laskettu eläke muuttuu

edellä mainitun syyn johdosta. Vastaavasti muutetaan eläkkeen rahastoitua osaa, jos yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnettyä, täytenä maksettua työkyvyttömyyseläkettä aletaan maksaa osaeläkkeen suurusena tai päinvastoin.

Jos lepäävänä olevaa yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä ryhdytään maksamaan uudelleen, eläkkeen rahastoitu osa määräytyy lepäävänä olleen eläkkeen perusteella.

Jos työkyvyttömyyseläke on oikaistu TEL 15 b §:n, LEL 10 b §:n tai TaEL 8 a §:n perusteella, eläketa-
pahtuma on sattunut aikaisemmin kuin eläkejärjestelyn oikaisuvuotta edeltäneenä vuonna ja eläkepäätös on annettu ennen oikaisuhetkeä, on työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa entisen lain mukaisesti laskettu eläkkeen rahastoitu osa.

I 3.2.2. Työttömyyseläkkeen rahastoitu osa

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa TEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika 30.6.1989 jälkeen päättyneen, vähintään viisi vuotta kestäneen työsuhteen perusteella, rahastoitu osa on puolet ilman lapsikorotusta lasketusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastavasta määrästä muunnettuna TEL-indeksillä eläketa-
pahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun.

Edellä mainittua viiden vuoden aikarajaa sovellettaessa, katsotaan työsuhteen jatkuneen yhdenjaksoisena, vaikka työsuhde olisi päätetty TEL 2 §:n 3-5 momentissa säädetyllä tavalla.

Työttömyyseläkkeitä, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.1994, koskee seuraava poikkeus: Eläkkeessä ei kuitenkaan ole rahastoitua osaa, jos eläketapahtuma on sattunut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen eikä työntekijällä ole ennen eläketapahtuman sattumista sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta kestänyttä työsuhdetta.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa LEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä olevaa aikaa vastaava ansio ja jonka perusteena olevaa ansiota on 30.6.1989 jälkeen ansaittu vähintään LEL 7 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettu rajamäärä, rahastoitu osa on 30 sadasosaa eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä ilman lapsikorotusta muunnettuna TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa MEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika, rahastoitu osa on 30 sadasosaa eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä ilman lapsikorotusta muunnettuna TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun.

Jos työttömyyseläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus, eläkkeen rahastoitu osa ei muutu. Jos maksettava eläke on pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on eläke kokonaan rahastoitua osaa.

Jos työttömyyseläke on oikaistu TEL 15 b §:n, LEL 10 b §:n tai TaEL 8 a §:n perusteella, eläketapahtuman

pahtuma on sattunut aikaisemmin kuin eläkejärjestelyn oikaisuvuotta edeltäneenä vuonna ja eläkepäättös on annettu ennen oikaisuhetkeä, on työttömyyseläkkeen rahastoitu osa entisen lain mukaisesti laskettu eläkkeen rahastoitu osa.

I 3.2.3. Kuntoutusrahan rahastoitu osa

Eläkkeensaajan kuntoutusrahassa ei ole rahastoitua osaa.

Muun kuin eläkkeensaajan kuntoutusrahan rahastoitu osa määräytyy kohtien a ja b mukaisesti.

- a. TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisen kuntoutusrahan rahastoitu osa on yhtä suuri kuin kuntoutusrahan perusteena olevan TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa olisi ollut, jos kuntoutusrahan sijasta olisi myönnetty työkyvyttömyyseläke.
- b. Sellaisen kuntoutusrahan, jossa tuleva aika tai sitä vastaava ansio on otettu huomioon kahden tai useamman TEL:n, LEL:n, TaEL:n tai MEL:n alaisen työsuhteen perusteella, rahastoitu osa on yhtä suuri kuin kuntoutusrahan myöntäneen eläkelaitoksen vastuulla oleva osa olisi kuntoutusrahan perusteena olevan työkyvyttömyyseläkkeen rahastoidusta osasta TEL 12 § 2 momentin mukaan ollut, jos kuntoutusrahan sijasta olisi myönnetty työkyvyttömyyseläke.

Jos kuntoutusraha muuttuu uuden yhteensovituksen johdosta, kuntoutusrahan rahastoitu osa ei muutu. Jos maksettava kuntoutusraha on pienempi kuin sen rahastoitu osa, kuntoutusraha on kokonaan rahastoitua osaa.

I 3.3. Osa E_v^d

Osaan E_v^d kuuluvat eläkelaitoksen maksamat eläkkeet, jotka TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n, YEL:n tai MYEL:n mukaisesti ovat jonkin toisen määrätyn eläkelaitoksen vastattavia eläkkeitä. Osaan E_v^d ei lueta TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n eikä MEL:n mukaisen vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia. Osaan E_v^d ei myöskään lueta MEL-eläkkeiden vastuunjako-osan ylittäviä osia. Jos TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n tai YEL:n mukaista toimintaa harjoittava eläkelaitos on maksanut MYEL-eläkettä, osaan E_v^d sisällytetään myös se osa myönnetystä eläkkeestä, jonka eläkelaitos MYEL 12 §:n 4 momentin perusteella on ollut oikeutettu eläkkeestä vähentämään.

Jos asianomaiset eläkelaitokset ovat eläketurvakeskuksen suostumuksella erikseen sopineet edellä mainituista eläkkeistä aiheutuneiden eläkekulujen selvittämisestä, näitä eläkkeitä ei tässä yhteydessä lueta osaan E_v^d kuuluviksi.

I 3.4. Osa E_v^c

TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien selvittely, siltä osin kuin ne ovat muun kuin eläkettä maksavan eläkelaitoksen vastuulla, tapahtuu eläkelaitokselle määrättävän suureen E_v^c avulla.

Osien E_v^c yhteismäärä otetaan huomioon määrättäessä kohdassa I 4.7. mainittua kerrointa q_v^a .

Vakuutusyhtiöillä, eläkekassoilla, eläkesäätiöillä, työeläkekassalla, esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla ja merimieseläkekassalla suure

$$E_v^c = E_v^{RV} + 1,05^{-0,5} [\bar{V}_v^{VA} - \bar{V}_v^{VA}(A) - 1,05 (\bar{V}_{v-1}^{VA} + \bar{V}_{v-1}^v(e)) + \bar{V}_v^{VA}(Q) - \sum_x (\mu_x + 0,5 \mu_x^2) \bar{V}_{vx}^{VA}],$$

missä

E_v^{RV} = eläkelaitoksen vuonna v maksamien TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoidut osat, myös muiden eläkelaitosten vastuulla olevat,

$\bar{V}_i^{VA}$ = alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu hetkellä 31.12.i,

$\bar{V}_v^{VA}(A)$ = alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu hetkellä 31.12.v ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 alkavien vanhuuseläkkeiden osalta,

$\bar{V}_{v-1}^V(e)$ = niiden työntekijöiden vastaisten vanhuuseläkkeiden vastuu hetkellä 31.12.v-1, joiden osalta vastuu vuonna v siirtyy alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuuseen (joko termiin $\bar{V}_v^{VA}$ tai $\bar{V}_v^{VA}(Q)$). Mukaan ei kuitenkaan oteta niitä ennen 1.1.v+1 myönnettyjä vanhuuseläkkeitä, jotka alkavat vasta 1.1.v+1.

$\bar{V}_v^{VA}(Q)$ = vuonna v kuolleiden vanhuuseläkkeensaajien osalta vapautunut alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuun määrä hetkellä 31.12.v (lasketaan kuten vastuun määrä hetkellä 31.12.v, mikäli kuolinpäivä olisi ollut myöhempi kuin 31.12.v),

$\bar{V}_{vx}^{VA}$ = termi $\bar{V}_v^{VA}$ vuonna v x-ikäisten osalta. Mukaan ei kuitenkaan oteta niitä ennen 1.1.v+1 myönnettyjä vanhuuseläkkeitä, jotka alkavat vasta 1.1.v+1.

μ_x = vanhuuseläkkeiden vastuun laskennassa käytetty kuolevuus.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure

$$E_v^e = E_v^{RV},$$

missä

E_v^{RV} = maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuonna v maksamien TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoidut osat.

I 3.5. Osa E_v^m

Osaan E_v^m kuuluvat muiden kuin merimieseläkekassan maksamat MEL:n mukaiset eläkkeet siltä osin kuin ne ylittävät MEL-eläkkeen vastuunjako-osan. Jos asianomaiset eläkelaitokset ovat eläketurvakeskuksen suostumuksella erikseen sopineet tällaisista eläkkeistä aiheutuneiden eläkekulujen selvittämisestä, näitä eläkkeitä ei tässä yhteydessä lueta osaan E_v^m kuuluviksi.

I 3.6. Työntekijäin eläkeasetuksen (TEA) 16 §:ssä tarkoitettu hyvitys

Hyvitys TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevista TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista sekä kohtien I 3.3. - I 3.5. mukaisista eläkkeistä per 30.11.v+1 on

$$(I 1) \quad (1+(b1))^{17/12} (E_v^a + E_v^b + E_v^d + E_v^c + E_v^m).$$

I 3.7. Hyvitys TEL 12 a §:ssä tarkoitettusta vakuutusmaksusta

Työttömyyskassojen keskuskassan vuoteen v kohdistuvasta TEL 12 a §:n mukaisesta vakuutusmaksusuori-

tuksesta hyvitetään ensin kunnalliselle eläkelaitokselle $m(KVTEL)$ %, jonka jälkeen vähennetään eläketurvakeskuksen kustannusosuus. Jäljelle jäävästä osasta hyvitetään $m(LEL)$ % työeläkekassalle ja $m(MEL)$ % merimieseläkekassalle. Loput hyvitetään TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-eläkelaitoksille ottamalla ne huomioon määrättäessä kohdassa I 4.7. mainittua kerrointa q^* . Suoraan työeläkekassalle ja merimieseläkekassalle tulevat hyvitykset korkoineen lisätään kassojen TEA 16 §:n mukaiseen hyvitykseen. Korko lasketaan työttömyyskassojen keskuskassan vakuutusmaksun suorituskuukauden 25 päivästä 30.11.v+1 asti.

Eläketurvakeskus suorittaa hyvityksen kunnalliselle eläkelaitokselle viimeistään työttömyyskassojen keskuskassan vakuutusmaksun suorituskuukauden 25 päivänä tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä seuraavana pankkien aukiolopäivänä.

Prosenttiluvut $m(KVTEL)$, $m(LEL)$ ja $m(MEL)$ eläketurvakeskus esittää sosiaali- ja terveysministeriön vahvistettaviksi ennen vuoden v päättymistä.

I 4. Eläkelaitoksen maksu

Sosiaali- ja terveysministeriön 3.10.1991 antaman vastuunjakopäätöksen (1237/91) 1 §:n 1 momentin kohdassa 1 tarkoitetuista vakuutusmaksujen ja vuosimaksujen tasausosista käytetään seuraavassa merkintää B_v^a ja tasausosista muodostuneesta rahastosta merkintää $\bar{V}_{v-1}^T$. Mainitun vastuunjakopäätöksen 1 §:n 1 momentin kohdassa 2 tarkoitetuista vakuutusmaksuista ja vuosimaksuista käytetään merkintää B_v^b sekä samassa kohdassa tarkoitettusta vakuutusmaksujen tasausosien ja rahastoille laskettavan korkotuoton osan yhteismäärästä merkintää B_v^{bl} . Niistä eläkelaitokselta vastuunjaon yhteydessä perittävistä eläk-

keistä, joista se on vastuussa, mutta jotka jokin toinen eläkelaitos on maksanut, käytetään merkintää B_v^d . Osaan B_v^d ei kuitenkaan lueta TEL:n peruseläketurvan, LEL:n, TaEL:n eikä MEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia. Osaan B_v^d ei myöskään lueta MEL-eläkkeiden vastuunjako-osan ylittäviä osia, joista käytetään merkintää B_v^m .

Suureita B_v^a , B_v^b ja B_v^{bl} laskettaessa otetaan myös kertamaksut huomioon.

I 4.1. Suure B_v^a Suure B_v^a määrätään vain TEL:n peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisen eläketurvan osalta.

Vakuutusyhtiöillä suure B_v^a on vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa määriteltyjen vakuutusmaksujen tasausosien yhteismäärä vuodelta v vähennettynä eläkelaitoksen vuodelta v maksamalla siirtymämaksulla.

Eläkekassoilla suure B_v^a on eläkekassojen tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksun tasausosien yhteismäärä vuodelta v vähennettynä eläkelaitoksen vuodelta v maksamalla siirtymämaksulla.

Eläkesäätiöillä suure B_v^a on säätiöperusteessa määriteltyjen vuosimaksun tasausosien yhteismäärä vuodelta v vähennettynä eläkelaitoksen vuodelta v maksamalla siirtymämaksulla.

Edellä siirtymämaksulla tarkoitetaan lain siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi mukaista maksua.

Työeläkekassalla suure B_v^a on työeläkekassan tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksun tasausosien yhteismäärä vuodelta v.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla suure B_v^a on esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan tasausperusteessa määriteltujen vuosimaksun tasausosien yhteismäärä vuodelta v.

Merimieseläkekassalla suure B_v^a on merimieseläkekassan tasausperusteessa määriteltujen vuosimaksun tasausosien yhteismäärä vuodelta v.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $B_v^a = 0$.

I 4.2. Suure $\bar{V}_{v,1}^T$ Suure $\bar{V}_{v,1}^T$ määrätään vain TEL:n peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisen eläketurvan osalta.

Vakuutusyhtiöillä suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa määritelty tasausvastuu. Suoritettaessa takautuvasti siirtoja muusta lakisääteisestä eläkejärjestelmästä TEL-järjestelmän piiriin hetkellä 1.1.v, vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteiden kohdan 7.5.3 mukainen siirtyvä tasausvastuu hetkellä 31.12.v-1 sisällytetään kuitenkin suureeseen $\bar{V}_{v,1}^T$.

Eläkekassoilla suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on eläkekassojen tasausperusteessa määritelty tasausosista muodostunut rahasto.

Eläkesäätiöillä suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on säätiöperusteessa määritelty tasausosista muodostunut rahasto.

Työeläkekassalla suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on työeläkekassan tasausperusteessa määritelty tasausosista muodostunut rahasto.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan tasausperusteessa määritelty tasausosista muodostunut rahasto.

Merimieseläkekassalla suure $\bar{V}_{v,1}^T$ on merimieseläkekassan tasausperusteessa määritelty tasausosista muodostunut rahasto.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $\bar{V}_{v,1}^T = 0$.

I 4.3. Suure B_v^b Suure B_v^b määrätään vain TEL:n peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisen eläketurvan osalta.

Vakuutusyhtiöillä suure B_v^b määritellään kaavalla

$$(I\ 2) \quad B_v^b = y_v \Sigma k t_v S_v ,$$

missä y_v on YEL 9 §:n 1 momentissa tarkoitettun maksuprosentin sadasosa vuonna v sekä k , t_v ja S_v vakuutusyhtiöiden TEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa määriteltyjä suureita. Suureeseen B_v^b sisällytetään myös eläkeiän alentamisesta aiheutuvat TEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa määritellyt kaavaa (I 2) vastaavat määrät. Suureeseen B_v^b ei sisällytetä eläkelaitoksen vuodelta v maksamaa siirtymämaksua.

Eläkekassoilla suure B_v^b on eläkekassojen tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksujen yhteismäärä vuodelta v vähennettynä eläkelaitoksen vuodelta v maksamalla siirtymämaksulla.

Eläkesäätiöillä suure B_v^b on säätiöperusteessa määriteltyjen vuosimaksujen yhteismäärä vuodelta v vähennettynä eläkelaitoksen vuodelta v maksamalla siirtymämaksulla.

Edellä siirtymämaksulla tarkoitetaan lain siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi mukaista maksua.

Työeläkekassalla suure B_v^b on työeläkekassan tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksujen yhteismäärä vuodelta v.

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla suure B_v^b on esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksujen yhteismäärä vuodelta v.

Merimieseläkekassalla suure B_v^b on merimieseläkekassan tasausperusteessa määriteltyjen vuosimaksujen yhteismäärä vuodelta v.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $B_v^b = 0$.

I 4.4. Suure B_v^{bl} Suure B_v^{bl} määrätään vain TEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen ja työnantajan eläkevakuutuksen osalta.

Vakuutusyhtiöillä suure B_v^{bl} on sosiaali- ja terveysministeriön eläkevakuutusyhtiöille vahvistamissa TEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen erityisperusteissa ja työnantajan eläkevakuutuksen erityisperusteissa määriteltyjen suureiden B_v^{bl} yhteismäärä.

Eläkekassoilla suure B_v^{bl} on määritelty sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa eläkekassan TEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen laskuperusteissa.

Eläkesäätiöillä suure B_v^{bl} on määritelty sosiaali- ja terveysministeriön antamissa TEL 11 §:n mukaisesti rekisteröidyn lisäeläketurvan vakuutusteknillisiä laskelmia koskevissa ohjeissa.

Työeläkekassalla, esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalla, merimieseläkekassalla ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksella suure $B_v^{bl} = 0$.

I 4.5. Suure B_v^d Suureeseen B_v^d kuuluu eläkelaitoksen itsensä vastattavien niiden kohdassa I 3.3. tarkoitettujen eläk-

keiden määrä, jotka jokin toinen eläkelaitos on maksanut vuonna v ja joista aiheutuneiden eläkekulujen selvittämisestä asianomaiset eläkelaitokset eivät ole kohdassa I 3.3. mainitulla tavalla erikseen sopineet.

I 4.6. Suure B_v^m Suureeseen B_v^m kuuluu merimieseläkekassan vastattavien niiden kohdassa I 3.5. tarkoitettujen eläkkeiden määrä, jotka jokin toinen eläkelaitos on maksanut vuonna v ja joista aiheutuneiden eläkekulujen selvittämisestä asianomaiset eläkelaitokset eivät ole kohdassa I 3.5. mainitulla tavalla erikseen sopineet.

I 4.7. TEA 16 §:ssä tarkoitettu maksu

Maksu TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevista TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista sekä kohtien I 4.5. ja I 4.6. mukaisista eläkkeistä per 30.11.v+1 on

$$(I\ 3) \quad (1+(b1))^{17/12} \left[q_v^a \left[(1+(b1))^{0,5} \bar{V}_{v-1}^T + B_v^a \right] + q_v^b B_v^b + B_v^{bL} + B_v^d + B_v^m \right].$$

Kertoimet q_v^a ja q_v^b eläketurvakeskus esittää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistettaviksi vuoden v+1 syyskuun loppuun mennessä.

I 5. Hyvitysten ja maksujen erotusten selvittely

Saatuun tiedot vastuun jakautumisen selvittämistä varten eläketurvakeskus määrää kunkin eläkelaitoksen osalta edellä kaavan (I 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (I 3) mukaisen maksun ja antaa tiedon eläkelaitoksille 31.10.v+1 mennessä.

Jos kaavoissa (I 1) ja (I 3) maksu on hyvitystä suurempi, eläkelaitoksen on suoritettava erotus eläketurvakeskukselle 30.11.v+1 mennessä tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä lähinnä edeltävään pankkien aukiolopäivään mennessä.

Jos kaavoissa (I 1) ja (I 3) hyvitys on maksua suurempi, eläketurvakeskus suorittaa erotuksen eläkelaitokselle 3.12.v+1 mennessä tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä seuraavaan pankkien aukiolopäivään mennessä.

Viivästyneelle suoritukselle lasketaan viivästyksen ajalta korkoa TEL 19 §:n 1 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan. Eläkelaitoksen suorituksen viivästyessä viivästyskorko lasketaan 30.11.v+1 alkaen siten, että täydeksi korkokuukaudeksi katsotaan myös kuukauden osa. Erityisestä syystä eläketurvakeskus voi luopua viivästyskorosta.

Vastuunjaon yhteydessä eläketurvakeskukselle jäävä ylite tai vaje otetaan laskuperustekorolla korvotettuna huomioon tehtäessä vastuunjakoselvitystä vuodelta v+1.

Vuodelta v suoritettavan vastuunjakoselvityksen yhteydessä tehdään TEA 16 §:n 3 momentin tarkoittamissa tapauksissa korjaukset vuoden v-1 vastuunjakoselvitykseen. Eläkelaitoksille maksettavat korjaukset eläketurvakeskus suorittaa näiden perusteiden mukaan saamista varoista ja vastaavasti yhdistetään eläketurvakeskukselle maksettavat korjaukset muihin näiden perusteiden mukaan eläketurvakeskukselle suoritettuihin varoihin.

I 6. Vastuunjaon ennakko vuodelle v

I 6.1. Vastuunjaon ennakon määrä

Eläkelaitos voidaan määrätä maksamaan vastuunjaon ennakkoa määrä E_v tai eläkelaitokselle voidaan maksaa vastuunjaon ennakkoa määrä E'_v .

Ennakko määrätään sellaiselle eläkelaitokselle, joka on toiminnassa 1.1.v ja jolle suure

$$K_v = h_v H'_v - m_v M'_v$$

on itseisarvoltaan vähintään 500 000 markkaa.

Suureet H'_v ja M'_v lasketaan laitoksittain seuraavasti

$$(I 4) \quad \begin{cases} H'_v = \frac{H_{v-2}^i}{\sum H_{v-2}^i} H_v \\ M'_v = \frac{M_{v-2}^i}{\sum M_{v-2}^i} H_v \end{cases}$$

Kaavoissa (I 4) laitoksen i osalta suure H_{v-2}^i on kaavan (I 1) mukainen hyvitys ja suure M_{v-2}^i kaavan (I 3) mukainen maksu vuodelta v-2. Suure $\sum H_{v-2}^i$ on edellä mainittujen laitoksittain laskettujen suureiden H_{v-2}^i summa ja suure $\sum M_{v-2}^i$ vastaavasti suureiden M_{v-2}^i summa. Suure H_v on kaavan (I 1) mukaisten hyvitysten arvioitu yhteismäärä vuodelle v.

Jos eläkelaitokselle ei ole määritelty suureita H_{v-2}^i ja M_{v-2}^i tai jos näyttää ilmeiseltä, että suure K_v tulisi poikkeamaan kaavan (I 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (I 3) mukaisen maksun erotuksesta, voi eläketurvakeskus eläkelaitoksen suostumuksella arvioida suureet H'_v ja M'_v .

Kertoimet h_v ja m_v määrätään siten, että summat $h_v \Sigma H_v'$ ja $m_v \Sigma M_v'$ vastaavat vuodelle v arvioitua hyvitysten yhteismäärää H_v .

Jos suure K_v on negatiivinen, on eläkelaitoksen maksettava ennakkoa määrä

$$(I\ 5) \quad E_v = -K_v.$$

Jos suure K_v on positiivinen, maksetaan eläkelaitokselle ennakkoa määrä

$$(I\ 6) \quad E_v = s_v K_v.$$

Kerroin s_v määrätään siten, että eläkelaitosten saamien kaavan (I 6) mukaisten vastuunjaon ennakoiden yhteismäärä on sama kuin eläkelaitosten maksamien kaavan (I 5) mukaisten vastuunjaon ennakoiden yhteismäärä.

Kertoimet h_v , m_v ja s_v vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö eläketurvakeskuksen esityksestä.

Eläkelaitoksen vastuun siirtyessä toiseen eläkelaitokseen yhdistetään ennakkoa määrättäessä soveltuvin osin ko. eläkelaitoksia koskevat suureet. Eläkelaitoksen vastuun siirtyessä toiseen eläkelaitokseen tilivuoden aikana siirretään siirtohetken jälkeen erääntyvät vastuunjakoennakot vastaanottavalle eläkelaitokselle.

I 6.2. Vastuunjaon ennakon suoritus

Eläketurvakeskus antaa eläkelaitoksille tiedon kaavojen (I 5) ja (I 6) mukaisten ennakoiden suuruudesta 30.11.v-1 mennessä.

Kaavan (I 5) mukainen ennakko on suoritettava 12 yhtä suuressa erässä eläketurvakeskukselle vuoden v

kunkin kalenterikuukauden 6 päivään mennessä tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä lähinnä edeltävään pankkien aukiolopäivään mennessä.

Eläketurvakeskus suorittaa kaavan (I 6) mukaisen ennakon eläkelaitokselle 12 yhtä suuressa erässä vuoden v kunkin kalenterikuukauden 9 päivään mennessä tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä seuraavaan pankkien aukiolopäivään mennessä.

Edellä mainitut suoritettavat ennakkoerät pyöristetään lähimpään 100 markkaan.

Ennakon viivästyessä on viivästymisajalta suoritettava korkoa TEL 19 §:n 1 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan. Kaavan (I 5) mukaista ennakkoa korotettaessa viivästyskorko lasketaan erääntymiskuukauden 6 päivästä alkaen siten, että täydeksi korkokuukaudeksi katsotaan myös kuukauden osa. Erityisestä syystä eläketurvakeskus voi luopua viivästyskorosta.

I 6.3. Ennakko työttömyyskassojen keskuskassan vakuutusmaksusta

Työttömyyskassojen keskuskassan vuoteen v kohdistuvasta vakuutusmaksusuorituksesta, josta on ensin vähennetty kunnalliselle eläkelaitokselle tuleva hyvitys $m(KVTEL)\%$ ja sen jälkeen eläketurvakeskuksen kustannusosuus, suoritetaan työeläkekassalle $m(LEL)\%$ ja merimieseläkekassalle $m(MEL)\%$. Jäljelle jäävä osa jaetaan kaikille eläkelaitoksille maatalousyrittäjien eläkelaitosta lukuunottamatta suuriden $[(1+(b_1))^{1/2} \bar{V}_{v-2}^T + B_{v-1}^A]$ suhteessa kohdan I 3.7. mukaisen hyvityksen ennakkona. Sellaiselle eläkelaitokselle, jolle näitä suureita ei ole määritetty, eläketurvakeskus arvioi ennakon määrän.

Jos eläkelaitoksen vastuu on siirtynyt toiseen eläkelaitokseen, yhdistetään ennakkoa määrättäessä soveltuvin osin ko. eläkelaitoksia koskevat suureet.

Eläketurvakeskus suorittaa edellä mainitut erät eläkelaitoksille viimeistään eräpäivänä, joka on työttömyyskassojen keskuskassan vakuutusmaksun suorituskuukauden 25 päivä, tai, jos tällöin ei ole pankkien aukiolopäivä, sitä seuraavana pankkien aukiolopäivänä.

Suorituksen viivästyessä on viivästymisajalta suoritettava korkoa TEL 19 §:n 1 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan.

Eläketurvakeskus antaa tiedon suorituksista eläkelaitoksille eräkuukauden 20 päivään mennessä.

I 6.4. Vastuunjaon ennakon määrääminen poikkeustapauksissa

Jos hetkellä 1.1.v. toiminnassa olevalle eläkelaitokselle ei ole voitu määrätä kaavan (I 5) tai (I 6) mukaista ennakkoa 30.11.v-1 mennessä, menettellään vastuunjaon ennakkoa vuodelle v määrättäessä seuraavasti:

- a. Mikäli määrättävällä ennakolla ei ole oleellista vaikutusta vastuunjakoon, eläketurvakeskus arvioi kyseessä olevalle eläkelaitokselle kaavan (I 5) tai kaavan (I 6) mukaisen ennakon.
- b. Muussa tapauksessa ennakot määrätään kaikille eläkelaitoksille kohdan I 6.1. mukaisesti. Kertoimille h_v , m_v ja s_v sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa uudet arvot eläketurvakeskuksen esityksestä.

Vastuunjaon ennakon suorittamisessa noudatetaan tällöin soveltuvin osin kohdassa I 6.2. annettuja määräyksiä. Mikäli vastuunjaon ennako on määrätty kohdan b mukaisesti, otetaan ennakossa huomioon eläkelaitoksen mahdollisesti jo saamat tai suorittamat ennakkoerät ja jäljelle jäävä osa jaetaan tasan jäljellä oleville suorituskuukausille.

Jos eläkelaitos aloittaa toimintansa 1.1.v jälkeen, eläketurvakeskus voi määrätä eläkelaitokselle ennakon vuodelle v, mikäli eläkelaitoksen ennakolla on oleellinen vaikutus vastuunjakoon. Tällöin menettään kohdan b mukaisesti.

I 6.5. Vastuunjaon selvittely

Vuoden v vastuunjaon selvittelyssä otetaan eläkelaitoksen ennakot huomioon kaavan (I 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (I 3) mukaisen maksun erotuksen osasuorituksena. Kohdan I 6.2. mukaisille ennakoille lasketaan tällöin korkoa erääntymiskuukauden kuudennesta päivästä 30.11.v+1 asti ja kohdan I 6.3. mukaisille ennakoille eräpäivästä 30.11.v+1 asti.

VASTUUNJAKOPERUSTEIDEN OSA II

II 1. Korke Perusteiden osan II mukaisille suorituksille laske-
taan jatkuvaa korkoa. Korkokantana käytetään täl-
löin sosiaali- ja terveysministeriön eläkevakuutus-
yhtiöille vahvistamien YEL:n vähimmäisehtojen mu-
kaisen vakuutuksen perusteiden (vakuutusyhtiöiden
YEL-perusvakuutuksen laskuperusteet) mukaista si-
joitusten tuotto prosentoin sadasosaa r (seuraavassa
laskuperustekorke).

II 2. Hyvitettävät eläkkeet ja hyvitys

II 2.1. Osa E_y Hyvitettävistä, vuonna v suoritetuista eläkkeistä
ja muista etuuksista käytetään merkintää E_y.

Osaan E_y kuuluvat YEL:n **peruseläketurvan mukaiset eläkkeet** niihin luettuna myös YEL 11 §:n 2 momen-
tissa tarkoitettuun vakuutukseen perustuvat eläk-
keet. Osaan E_y luetaan myös se osa eläkkeestä, jonka
eläkelaitos YEL 12 §:n 5 momentin perusteella on
vähentänyt eläkkeestä. Osaan E_y luetaan myös **YEL
11 §:n 1 momentin mukaisten eläkkeiden ne osat,**
joilla eläke ylittää perusteissa määritellyn rahas-
toidun eläkkeen, siltä osin kuin mainituissa perus-
teissa tarkoitettu tasausvastuu ei näiden osien
kustantamiseen riitä. Osaan E_y kuuluvat myös YEL:n
mukaiset **kuntoutusrahat, harkinnanvaraiset kuntou-
tusavustukset ja muut kuntoutuskulut.**

Eläkkeenä pidetään myös eläkkeensaajille YEL 17 §:n
perusteella maksettuja kertasuorituksia sekä les-
kille uudelleen avioitumisen seurauksena maksettuja
kertasuorituksia. Mainituista suorituksista määrä-
tään hyvitettäviin eläkkeisiin luettava osa liit-
teessä esitettävällä tavalla.

II 2.2. TEA 16 §:ssä tarkoitettu hyvitys

Hyvitys YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevista YEL:n mukaisista eläkkeistä ja muista etuuksista per 1.7.v+1 on

$$(II\ 1) \quad (1+r)E_v^y.$$

II 3. Eläkelaitoksen maksu

II 3.1. Suure B_v^y

YEL 10 §:n 1 momentissa tarkoitettusta vakuutusmaksurahastosta käytetään merkintää B_v^y .

Suure B_v^y määrätään vain eläkelaitoksen YEL:n peruseläketurvan mukaisen toiminnan osalta.

Vakuutusyhtiöille suure B_v^y määrätään kaavalla

$$(II\ 2) \quad B_v^y = (1+r)^{1/2} \bar{V}_{v,1} + (1+r)^{-1/12} (P_v - H_v),$$

missä esiintyvät suureet $\bar{V}_{v,1}$, P_v ja H_v on määritelty vakuutusyhtiöiden YEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa.

Eläkekassoille, jotka harjoittavat YEL-toimintaa, suure B_v^y määrätään kaavan (II 2) mukaan. Siinä esiintyvät suureet $\bar{V}_{v,1}$, P_v ja H_v on määritelty sosiaali- ja terveysministeriön eläkekassoille vahvistamissa YEL:n vähimmäisehtojen mukaista toimintaa koskevissa perusteissa (eläkekassojen YEL-laskuperusteet).

Muiden eläkelaitosten osalta $B_v^y = 0$.

II 3.2. Suure P_v^a

YEL 10 §:n 2 momentin mukaan ei eläkelaitoksen maksua määrättäessä oteta vakuutusmaksurahastossa huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Näille vakuutusmaksuille käytetään merkintää P_v^a .

Suure P_v^a on määritelty **vakuutusyhtiöille** vakuutusyhtiöiden YEL-perusvakuutuksen laskuperusteissa ja **eläkekassoille**, jotka harjoittavat YEL-toimintaa, eläkekassojen YEL-laskuperusteissa. Muiden eläkelaitosten osalta $P_v^a = 0$.

II 3.3. TEA 16 §:ssä tarkoitettu maksu

Maksu YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevista YEL:n mukaisista eläkkeistä ja muista etuuksista per 1.7.v+1 on

$$(II\ 3) \quad (1+r) q_v^y (B_v^y - P_v^a).$$

Mikäli kertoimen q_v^y arvo muodostuisi suuremmaksi kuin yksi, määritellään $q_v^y = 1$. Muussa tapauksessa eläketurvakeskus esittää kertoimen q_v^y sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistettavaksi 20.5.v+1 mennessä.

II 4. Valtion YEL 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu osuus

YEL 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu valtion osuus vuodelta v on

$$(1+r) [\Sigma (E_v^y - B_v^y + P_v^a)]^+ ,$$

missä $\Sigma (E_v^y - B_v^y + P_v^a)$ on laitoksittain laskettujen suureiden $E_v^y - B_v^y + P_v^a$ summa.

Valtion osuus suoritetaan eläkelaitoksille kohdan II 5. mukaisen selvityksen yhteydessä.

II 5. Hyvitysten ja maksujen erotusten selvittely

Saatuun tiedot vastuun jakautumisen selvittämistä varten eläketurvakeskus määrää kunkin eläkelaitoksen osalta edellä kaavan (II 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (II 3) mukaisen maksun sekä antaa tiedon eläkelaitoksille 20.6.v+1 mennessä.

Jos kaavoissa (II 1) ja (II 3) maksu on hyvitystä suurempi, eläkelaitoksen on suoritettava erotus eläketurvakeskukselle 1.7.v+1 mennessä.

Jos kaavoissa (II 1) ja (II 3) hyvitys on maksua suurempi, eläketurvakeskus suorittaa erotuksen eläkelaitokselle vuoden v+1 heinäkuun kolmanteen pankkien aukiolopäivään mennessä.

Viivästyneelle suoritukselle lasketaan viivästymisen ajalta korkoa TEL 19 §:n 1 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan.

Vuodelta v suoritettavan vastuunjakoselvityksen yhteydessä tehdään TEA 16 §:n 3 momentin tarkoittamissa tapauksissa korjaukset vuoden v-1 vastuunjakoselvitykseen.

II 6. Vastuunjaon ennakko vuodelle v

Eläkelaitos voidaan määrätä maksamaan vastuunjaon ennakkoa ajalta 1.1. - 30.6.v määrä E_v^{YM1} , ajalta 1.7. - 30.11.v määrä E_v^{YM2} ja vuoden v joulukuulta määrä E_v^{YM3} tai E_v^{YM3a} tai eläkelaitokselle voidaan maksaa vastuunjaon ennakkoa ajalta 1.1. - 30.6.v määrä E_v^{YS1} , ajalta 1.7. - 30.11.v määrä E_v^{YS2} ja vuoden v joulukuulta määrä E_v^{YS3} . Samalla jaetaan eläkelaitok-

sille YEL 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu valtion osuuden ennakko.

Kullekin eläkelaitokselle määritellään suure R_v^1 , R_v^2 ja R_v^3 seuraavasti:

$$R_v^1 = r_v^1 \frac{I_v}{I_{v-2}} E_{v-2}^y - \frac{y_v}{y_{v-2}} \frac{I_v}{I_{v-2}} r_v^2 (B_{v-2}^y - P_{v-2}^a)$$

$$R_v^2 = r_v^3 \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^y - \frac{y_v}{y_{v-1}} \frac{I_v}{I_{v-1}} r_v^4 (B_{v-1}^y - P_{v-1}^a)$$

$$R_v^3 = r_v^5 \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^y - r_v^6 (B_v^{y'} - P_v^{a'})$$

Kaavoissa I_v on vuoden v TEL-indeksin pisteluku. Eläketurvakeskus määrää kertoimen r_v^1 siten, että lauseke $r_v^1 (I_v/I_{v-2}) \Sigma E_{v-2}^y$ vastaa yhteisesti kustannettavien YEL-eläkkeiden arvioitua määrää vuodelle v , ja kertoimen r_v^2 siten, että ΣR_v^1 vastaa valtion arvioitua osuutta vuoden v YEL-eläkemenojen kustannuksista. Kertoimet r_v^3 ja r_v^5 määrätään vastaavasti kuten r_v^1 sekä r_v^4 ja r_v^6 kuten r_v^2 . Eläketurvakeskus määrää suureet $B_v^{y'}$ ja $P_v^{a'}$ eläkelaitoksen eläketurvakeskukselle 20.9.v mennessä ilmoittamiin arvioihin suureista B_v^y ja P_v^a perustuen.

Jos eläkelaitokselle ei ole määriteltä suureita E_{v-2}^y , P_{v-2}^a ja B_{v-2}^y tai suureita E_{v-1}^y , P_{v-1}^a ja B_{v-1}^y tai jos näyttää ilmeiseltä, että suureet R_v^1 , R_v^2 ja R_v^3 tulisivat poikkeamaan kaavan (II 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (II 3) mukaisen maksun erotuksesta, voi eläketurvakeskus eläkelaitoksen suostumuksella arvioida suureet R_v^1 , R_v^2 ja R_v^3 .

Ennakko määrätään sellaiselle eläkelaitokselle, joka on toiminnassa 1.1.v ja jolle suure R_v^1 on itseisarvoltaan vähintään 120 000 markkaa.

Näille eläkelaitoksille ennakoja määrättäessä asetetaan

$$R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1 = 0, \text{ jos } \left| R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1 \right| < 60\,000$$

sekä

$$R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1 = 0, \text{ jos}$$

$$a) R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1 = 0 \text{ tai}$$

$$b) \left| R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1 \right| < 10\,000$$

Jos suure R_v^1 on negatiivinen, on eläkelaitoksen maksettava ennakkoa ajalta 1.1.v-30.6.v määrä

$$(II\ 4) \quad E_v^{YM1} = -\frac{1}{2} R_v^1.$$

Jos suure R_v^1 on positiivinen, maksetaan eläkelaitokselle ennakkoa ajalta 1.1.v-30.6.v määrä

$$(II\ 5) \quad E_v^{YS1} = \frac{R_v^1}{\sum (R_v^1)^+} \left(\frac{1}{2} A_v^{E1} + \sum E_v^{YM1} \right),$$

missä A_v^{E1} on marraskuussa vuonna v-1 vahvistettu valtion osuuden ennakon määrä vuodelle v.

Jos suure $R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1$ on negatiivinen, on eläkelaitoksen maksettava ennakkoa ajalta 1.7.v-30.11.v määrä

$$(II 6) \quad E_v^{YM2} = - \frac{5}{6} (R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1).$$

Jos suure $R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1$ on positiivinen, maksetaan eläkelaitokselle ennakkoa ajalta 1.7.v-30.11.v määrä

$$(II 7) \quad E_v^{YS2} = \frac{R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1}{\sum [R_v^2 - \frac{1}{2} R_v^1]^+} \left(\frac{5}{6} (A_v^{E2} - \frac{1}{2} A_v^{E1}) + \sum E_v^{YM2} \right),$$

missä A_v^{E2} on kesäkuussa vuonna v tarkistettu valtion osuuden ennakon määrä vuodelle v.

Jos suure $R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1$ on negatiivinen, on eläkelaitoksen maksettava ennakkoa vuoden v joulukuulta määrä

$$(II 8) \quad E_v^{YM3} = - (R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1).$$

Jos suure $R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1$ on positiivinen, määritellään eläkelaitokselle suure

$$S = \frac{R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1}{\sum [R_v^3 - \frac{5}{6} R_v^2 - \frac{1}{12} R_v^1]^+} (A_v^{E3} - \frac{5}{6} A_v^{E2} - \frac{1}{12} A_v^{E1} + \sum E_v^{YM3}),$$

missä A_v^{E3} on marraskuussa vuonna v tarkistettu valtion osuuden ennakon määrä vuodelle v.

Jos suure S on positiivinen, maksetaan eläkelaitokselle ennakkoa vuoden v joulukuulta määrä

$$(II 9) \quad E_v^{YS3} = S.$$

Jos suure S on negatiivinen, on eläkelaitoksen maksettava ennakkoa vuoden v joulukuulta määrä

$$(II 10) \quad E_v^{YM3a} = -S.$$

Eläketurvakeskus antaa eläkelaitoksille tiedon kaavojen (II 4) ja (II 5) mukaisten ennakoiden suuruudesta 30.11.v-1 mennessä, kaavojen (II 6) ja (II 7) mukaisten ennakoiden suuruudesta 20.6.v mennessä ja kaavojen (II 8), (II 9) ja (II 10) mukaisten ennakoiden suuruudesta 20.11.v mennessä.

Kaavan (II 4) mukainen ennakko on suoritettava kuudessa yhtä suuressa erässä eläketurvakeskukselle vuoden v kunkin kalenterikuukauden ensimmäiseen päivään mennessä ajalta 1.1.v-30.6.v, kaavan (II 6) mukainen ennakko vastaavasti viidessä yhtä suuressa erässä ajalta 1.7.v-30.11.v ja kaavan (II 8) tai (II 10) mukainen ennakko vastaavasti vuoden v joulukuulta.

Eläketurvakeskus suorittaa kaavan (II 5) mukaiset ennakot eläkelaitoksille kuudessa yhtä suuressa erässä vuoden v kunkin kalenterikuukauden kolmannen pankkien aukiolopäivään mennessä ajalta 1.1.v-30.6.v, kaavan (II 7) mukaiset ennakot vastaavasti viidessä yhtä suuressa erässä ajalta 1.7.v-30.11.v ja kaavan (II 9) mukaiset ennakot vastaavasti vuoden v joulukuulta.

Ennakoiden viivästyessä on viivästymisajalta suoritettava korkoa TEL 19 §:n 1 momentin mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan.

Vuoden v vastuunjaon selvittelyssä otetaan eläkelaitoksen ennakot huomioon kaavan (II 1) mukaisen hyvityksen ja kaavan (II 3) mukaisen maksun erotuksen osasuorituksena. Ennakoille lasketaan tällöin korkoa eräkuukausien 1 päivästä 1.7.v+1 asti.

Eläkelaitoksen vastuun siirtyessä toiseen eläkelaitokseen yhdistetään ennakkoa määrättäessä soveltuvin osin ko. eläkelaitoksia koskevat suureet.

Eläkelaitoksen vastuun siirtyessä toiseen eläkelaitokseen tilivuoden aikana siirretään siirtohetken jälkeen erääntyvät vastuunjakoennakot vastaanottavalle eläkelaitokselle.

VOIMAANTULOSÄÄNNÖS

Näitä perusteita sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1994 toimitettavaan vastuunjakoon sekä määrättäessä vastuunjaon ennakkoja vuodelle 1994. Ennen 1.7.1994 myönnettäviin ja ajalta ennen 1.1.1994 suoritettaviin perhe-eläkkeisiin sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita perusteita.

Perusteiden kaavaa (I 2) sovellettaessa käytetään kertoimelle y_{1994} arvoa 0,202.

KERTASUORITUSTEN JAKAMINEN OSIIN VASTUUNJAKOA VARTEN

1. TEL:n, YEL:n ja MYEL:n peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisten vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden kertasuoritukset

TEL:n, YEL:n ja MYEL:n peruseläketurvan sekä LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaisesta eläkkeestä TEL 19 b §:n 4 momentin, LEL 1 §:n, TaEL 11 §:n, MEL 22 §:n 3 momentin, YEL 17 §:n tai MYEL 19 §:n mukaisesti maksettu kertasuoritus jaetaan osiin vastuunjakoa varten seuraavasti.

Vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeestä maksettu kertasuoritus jaetaan eläkelaitoksen itsensä kustannettavaan osaan ja vastuunjakoperusteiden kohtien I 3. ja II 2. mukaisiin hyvitetäviin osiin samassa suhteessa kuin eläke jakautuu näihin osiin kertasuorituksen määräytymisajankohtana. Jos eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus, kertasuoritus jaetaan osiin erikseen lapsikorottamattoman eläkkeen ja lapsikorotuksen osalta. Kertasuorituksen määräytymisajankohtana pidetään sitä hetkeä, josta alkaen eläke maksetaan kertasuorituksena.

2. Lisäeläkkeiden ja työnantajavakuutuksen eläkkeiden kertasuoritukset

TEL:n, YEL:n ja MYEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen osalta ja työnantajavakuutuksen osalta eläkkeen kertasuoritus jaetaan eläkelaitoksen itsensä kustannettavaan osaan, määrätyn toisen eläkelaitoksen kustannettavaan osaan ja osaan E^b samassa suhteessa kuin kertasuorituksen perusteena oleva eläke kertasuorituksen määräytymisajankohtana.